

Web-41:
Hart, zacht
voor jezelf

Webinar 41. het hart, wees zacht voor jezelf.

Wat is het hart? Wat doet het hart? Hoe kunnen we het hart goed verzorgen?

Robert Muts, osteopaat D.O., mesoloog D.M. MSC.

Voor patiënten & zorgverleners

Web-41:
Hart, zacht
voor jezelf

OSTEOPATHIE
College Sutherland

Osteopathie:
Gezondheid in goede
handen

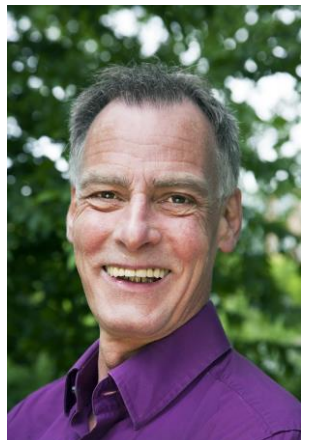
Osteopathie
Osteopathie is een manuele behandelwijze voor alle structuren in het lichaam. Osteopathie 'leest' het lichaam en geeft beklemmende en beperkende systemen weer de vrijheid.

www.college-sutherland.nl

Webinar 41. Het hart, wees zacht voor jezelf.

SPREKER: **Robert Muts** is
directeur van het **Integraal Medisch Centrum** in Amsterdam en
directeur van het College voor **Osteopathie Sutherland** en
de **Academie voor Mesologie**.

MESOLOGIE
Het reguliere alternatief

Mesologie:
Het reguliere alternatief

Mesologie
Mesologie neemt een centrale plaats in tussen de reguliere en de alternatieve gezondheidszorg. De academische kennis uit de reguliere geneeskunde wordt gekoppeld aan de inzichten uit de complementaire geneeswijzen.

www.academie-mesologie.nl

Web-41:
Hart, zacht
voor jezelf

Webinar 41. Het hart, wees zacht voor jezelf.

Studium: 7 lesruimten (T & P)

voltijd & deeltijd
postacademisch onderwijs

Practicum: 24 behandelruimten

artsen & therapeuten
kliniek opleidingen

Atrium: grote gezamenlijke ruimte

wachtkamer, lunchroom
apotheek, bibliotheek

Web-41:
Hart, zacht
voor jezelf

Webinar 41. Het hart, wees zacht voor jezelf.

Wat is het hart? Wat doet het hart? Hoe kunnen we het hart goed verzorgen?

Vragen via de email → webinarsimc@gmail.com

Antwoord ASAP + kijk op de Kennisbank IMC:

<https://integraalmedischcentrum.nl/kennisbank-klachten/>

**We schetsen in dit seminar de complementair geneeskundige aspecten.
Alleen algemene uitspraken → ieder individu apart onderzoeken & behandelen**

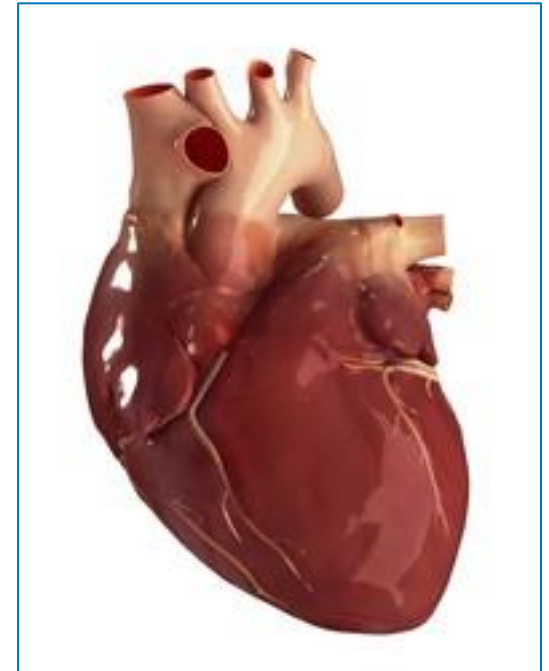
Het hart: wat is het?

Spier

Bijzondere spier: ≠ dwarsgestreept (skeletspier)
                              ≠ glad (darmen)

Eigenlijk een opgerold bloedvat.
met vele specialiteiten en bijzonderheden.

En ja, je hebt er maar één,
Maar dat geldt voor meerdere zaken in je lichaam.

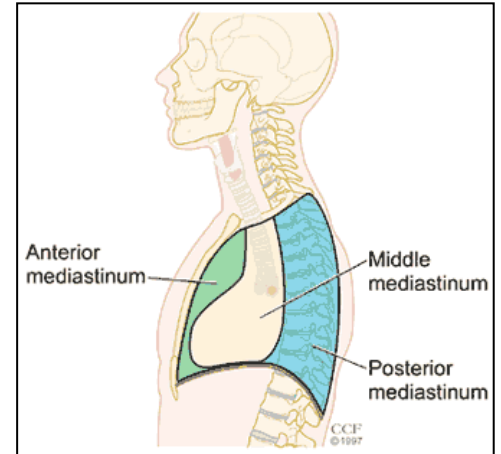

Web-41:
Hart, zacht
voor jezelf

Het hart: wat is het?

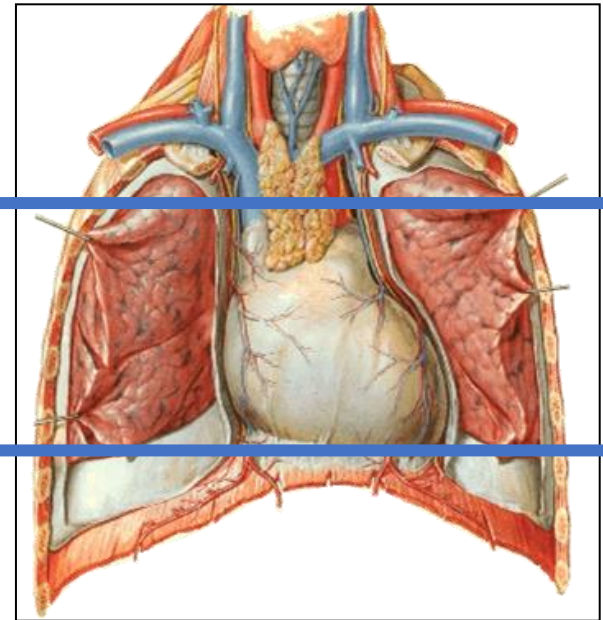
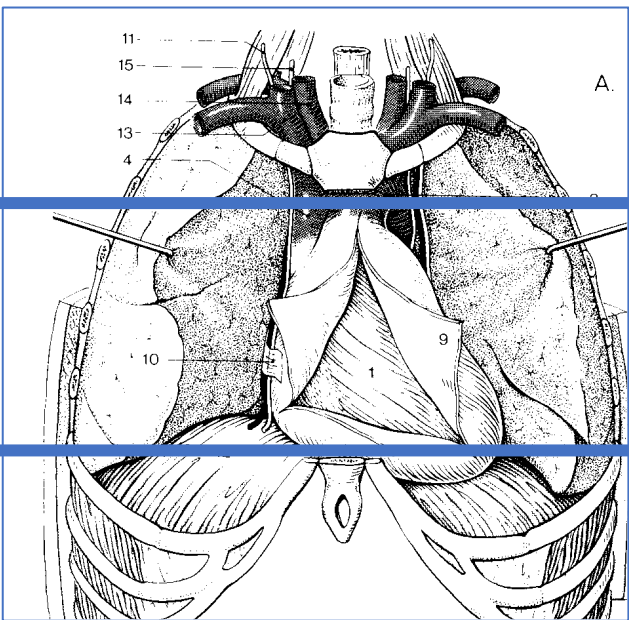
Ligging

Midden Borstholte, tussen de longen
bovenop middenrif
tweede – vijfde rib

Costa II

Costa V

Web-41: Hart, zacht voor jezelf

Het hart: wat is het?

Ligging

Tussen de longen.
Op het middenrif.
'weinig ruimte'

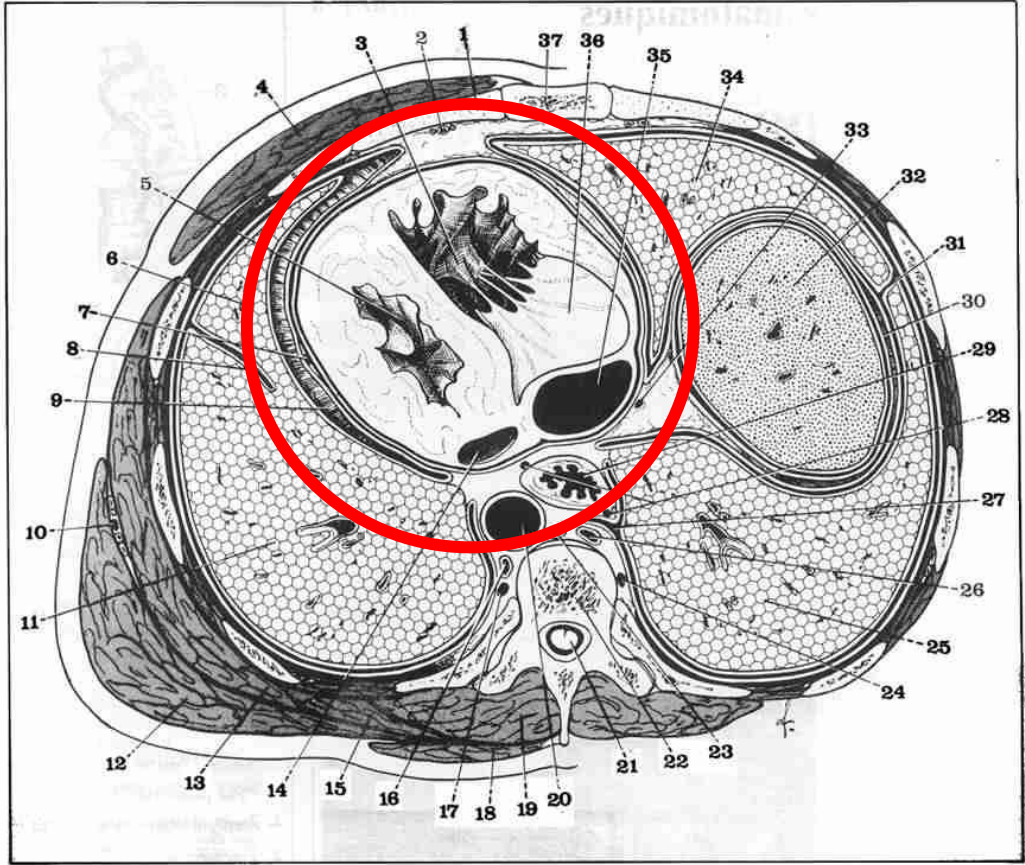

FIGURE 91
Coupe horizontale du thorax
passant par D9
(d'après Hovelacque).
(segment inférieur de la coupe)

1. Cartilage costal gauche.	14. Atrium gauche.	25. Lobe inférieur du poumon droit.
2. Artère mammaire interne gauche.	15. Muscle ilio-costal gauche.	26. Veine grande azygos.
3. Ventricule droit.	16. Veine hémi-azygos inférieure gauche.	27. Cul-de-sac pleural inter-azygo-œsophagien.
4. Muscle grand pectoral gauche.	17. Chaîne sympathique thoracique gauche.	28. Nerfs pneumogastriques.
5. Ventricule gauche.	18. Muscle trapèze gauche.	29. Œsophage thoracique.
6. Lobe supérieur du poumon gauche.	19. Muscle long dorsal gauche.	30. Diaphragme.
7. Nerf phrénique gauche.	20. Aorte thoracique.	31. Scissure oblique droite.
8. Scissure oblique gauche.	21. Moelle dorsale.	32. Foie.
9. Plèvre médiastine gauche.	22. Corps vertébral de D9.	33. Nerf phrénique droit.
10. Nerf du grand dentelé.	23. Canal thoracique.	34. Lobe moyen du poumon droit.
11. Lobe inférieur du poumon gauche.	24. Chaîne sympathique thoracique droite.	35. Veine cave inférieure.
12. Muscle grand dorsal gauche.		36. Valvule tricuspide.
13. Muscle grand dentelé gauche.		37. Corps du sternum.

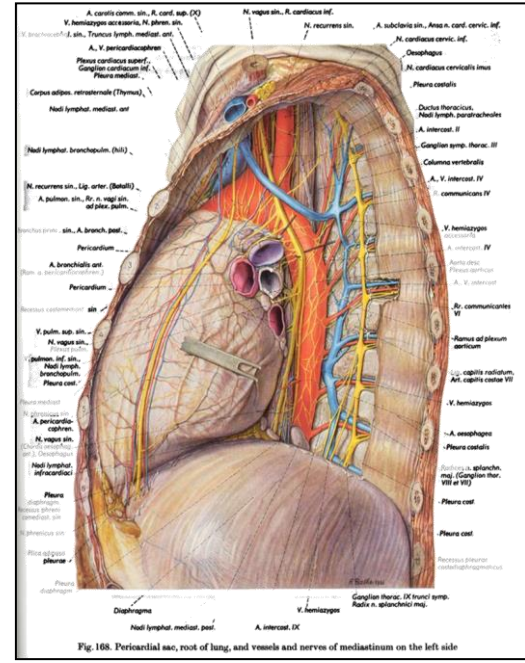

Fig. 168. Pericardial sac, root of lung, and vessels and nerves of mediastinum on the left side

Web-41:
Hart, zacht
voor jezelf

Het hart: wat is het?

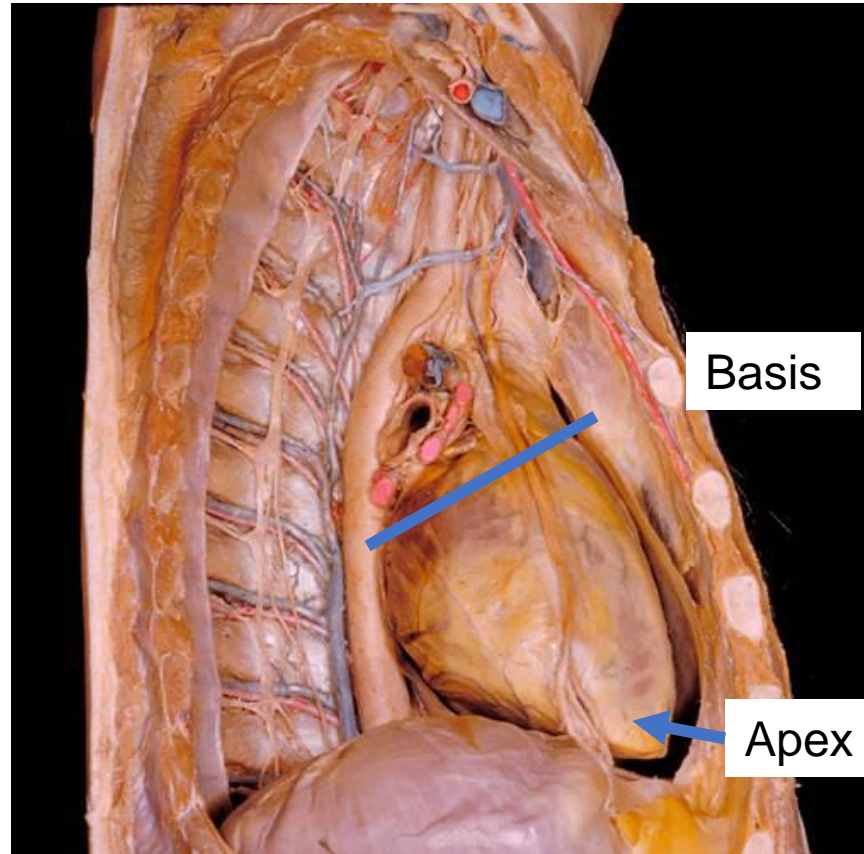
Vorm:

Grootte: eigen vuist

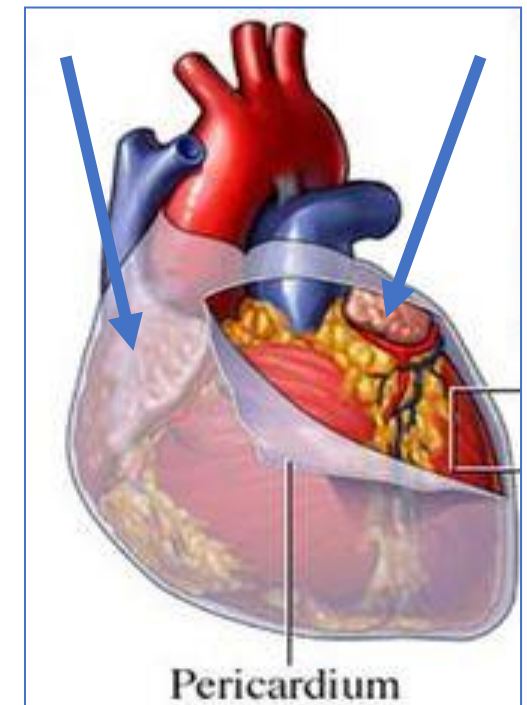

Boven: basis

Onder: punt (apex)

Afgerond met 'hart-oor',
Auriculus cordis

Glijden in zijn hartzakje (pericard) → olie nodig

Web-41:
Hart, zacht
voor jezelf

Het hart: wat is het?

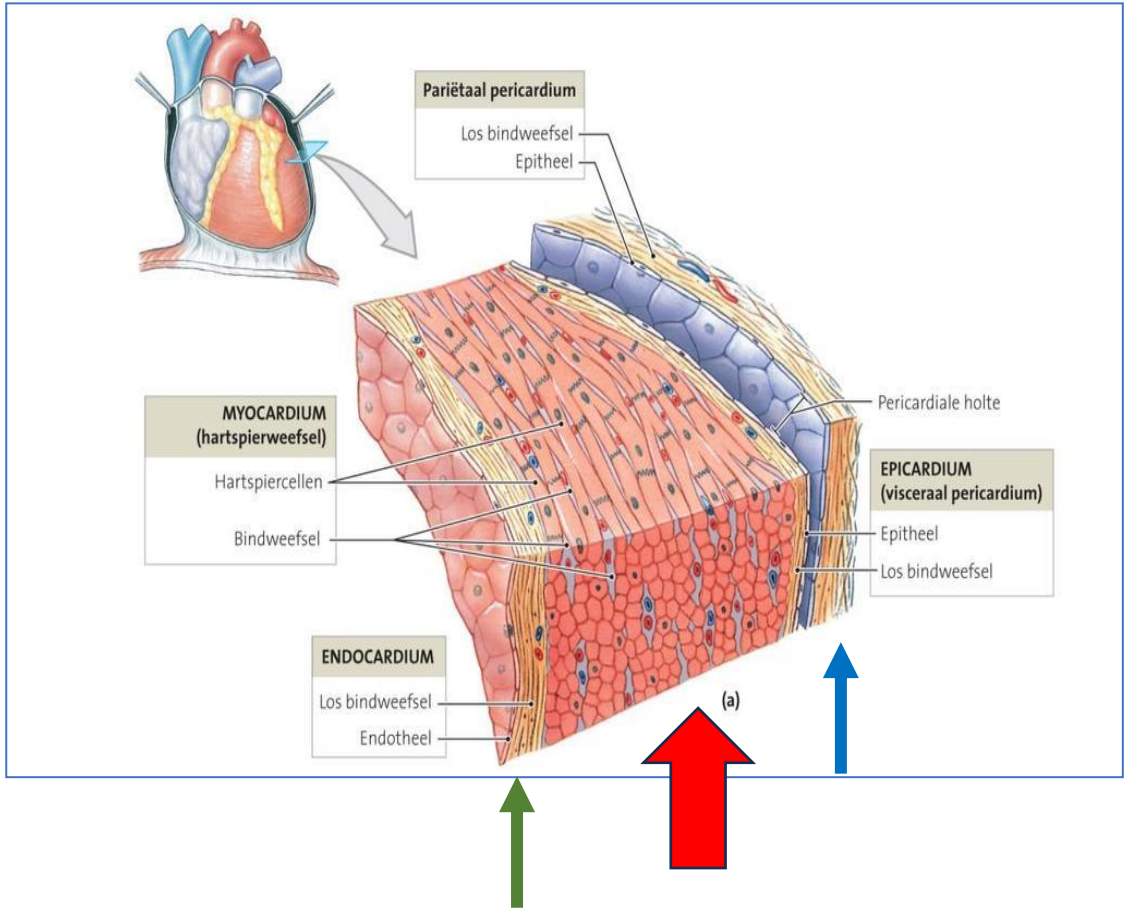
Opbouw:

Endocard: binnenste laag (slijmvlies)
→ bloedstroom

Myocard: spierlaag

Vliezen: epicard
pericard

Ruimte
gevuld met
olie → glijden

Het hart: wat is het?

Opbouw:

Boezem (Atrium): links en rechts

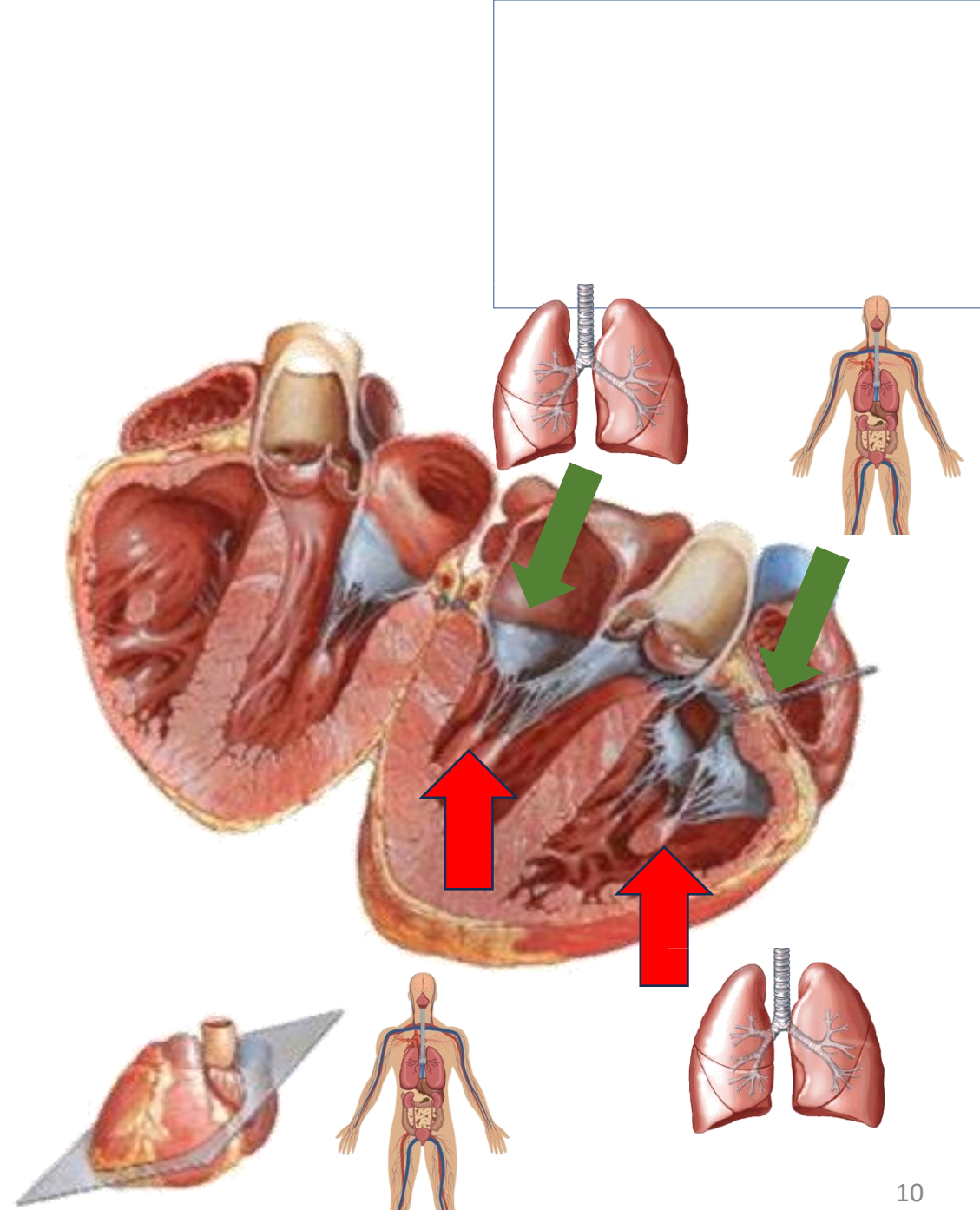
Bloed uit longen

Bloed uit lichaam

Kamer (Ventrikel): links en rechts

Bloed naar lichaam

Bloed naar longen

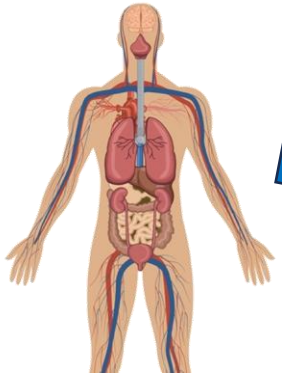

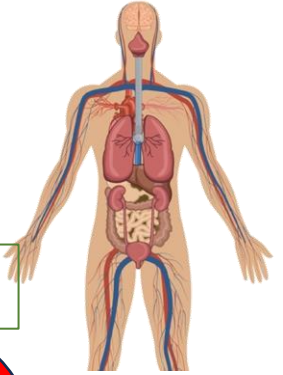
Web-41:
Hart, zacht
voor jezelf

Het hart: wat is het?

Opbouw:

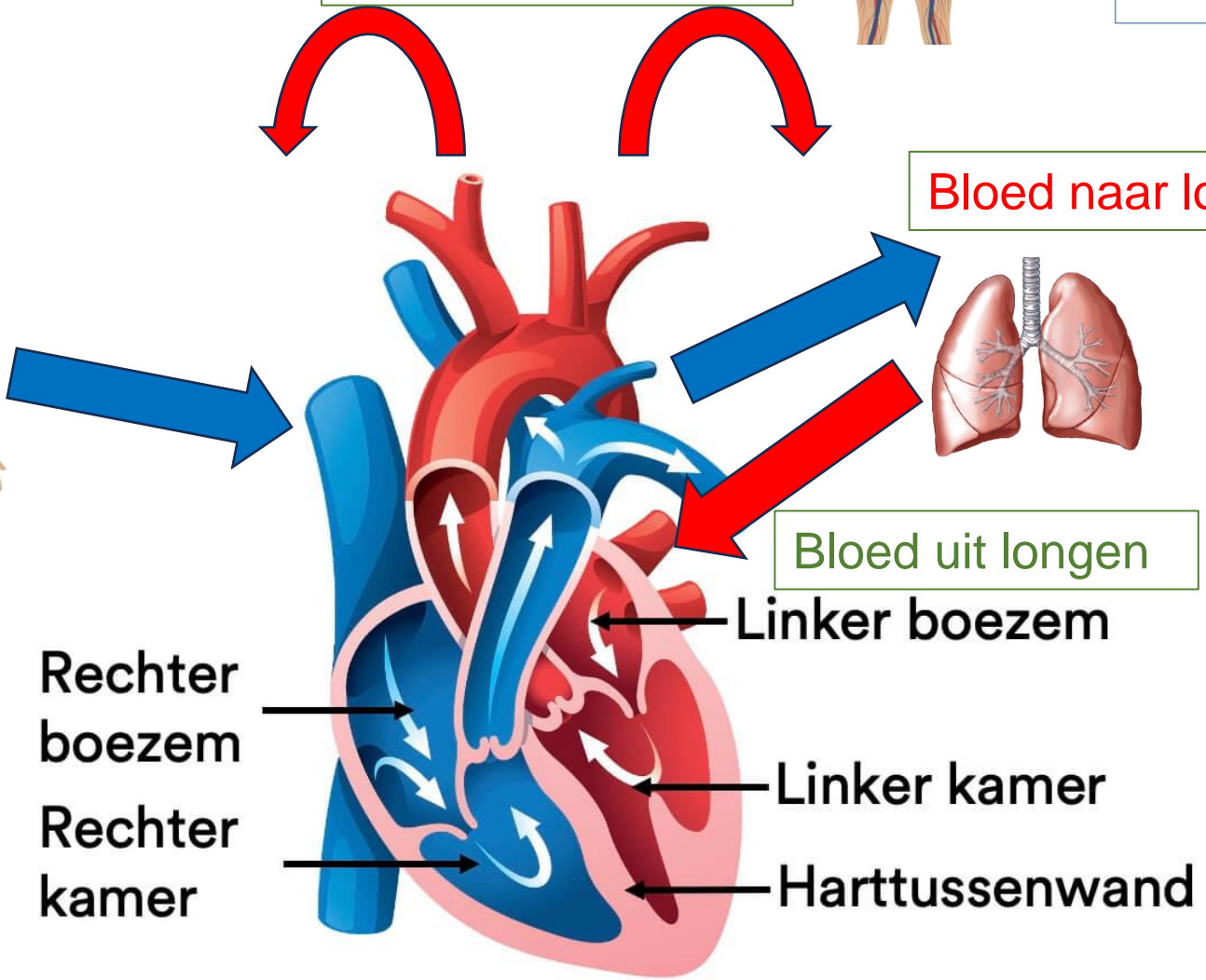

Bloed uit lichaam

Bloed naar lichaam

Bloed naar longen

Bloed uit longen

Rechter
boezem
Rechter
kamer

Linker boezem

Linker kamer

Harttussenwand

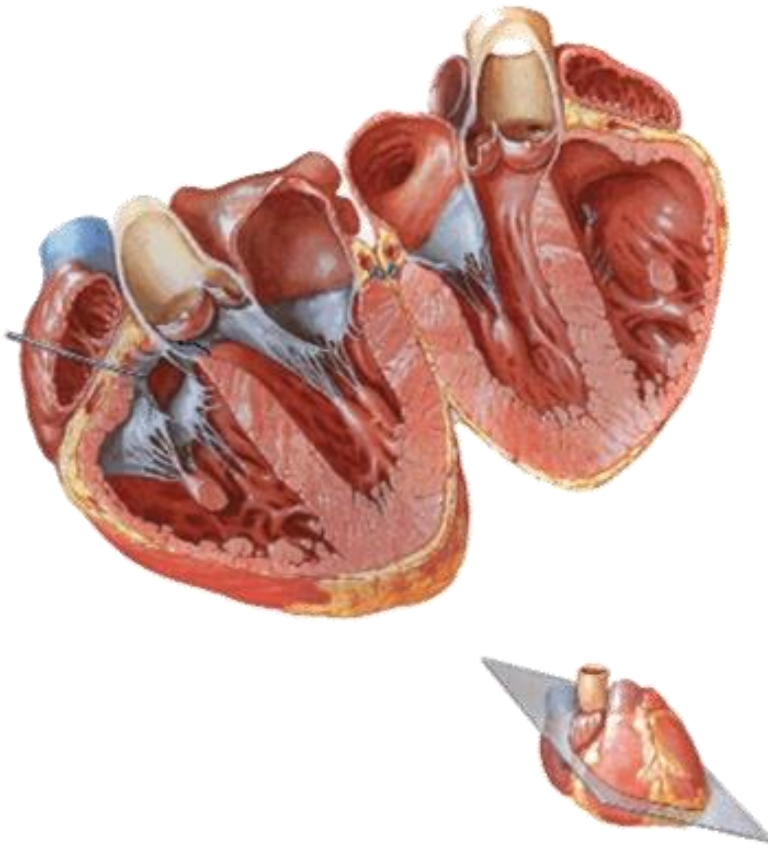

Web-41:
Hart, zacht
voor jezelf

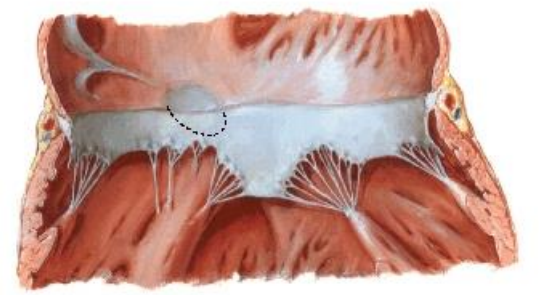
Het hart: wat is het?

Opbouw: kleppen

Linker Atrium - Ventrikel:
Mitralisklep

Rechter Atrium - Ventrikel:
Tricuspedalisklep

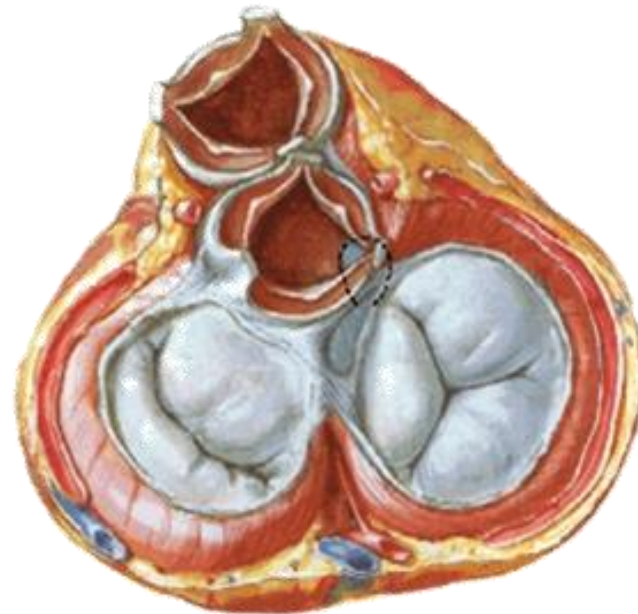

Web-41:
Hart, zacht
voor jezelf

Het hart: wat is het?

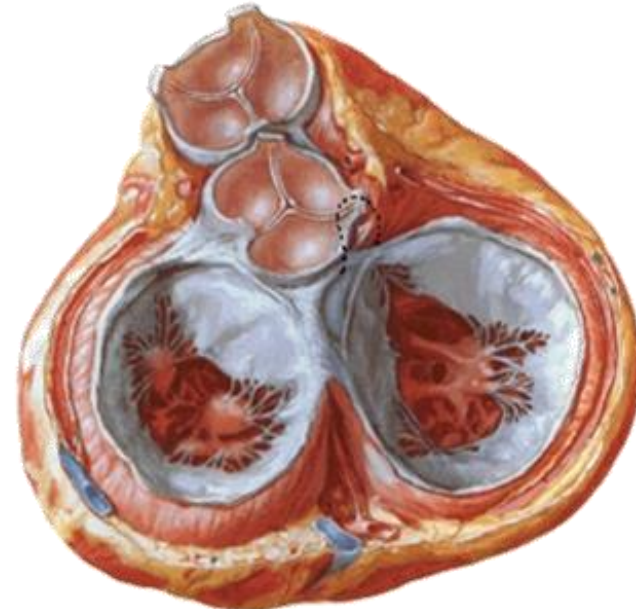
Opbouw: kleppen

Bloedvat-kleppen
open

A-V-kleppen dicht

Bloedvat-kleppen
dicht

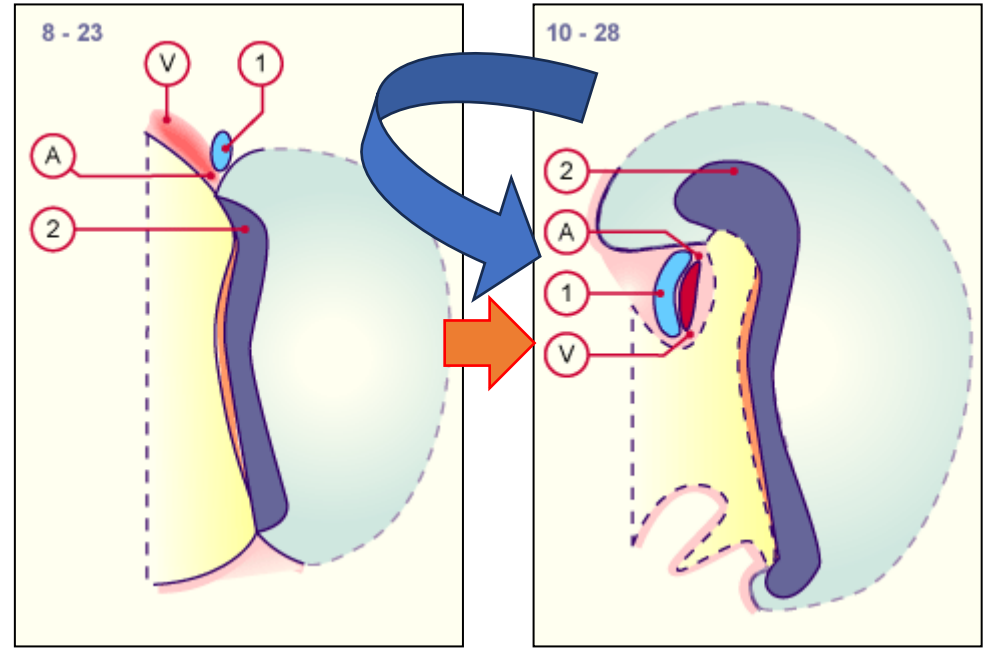
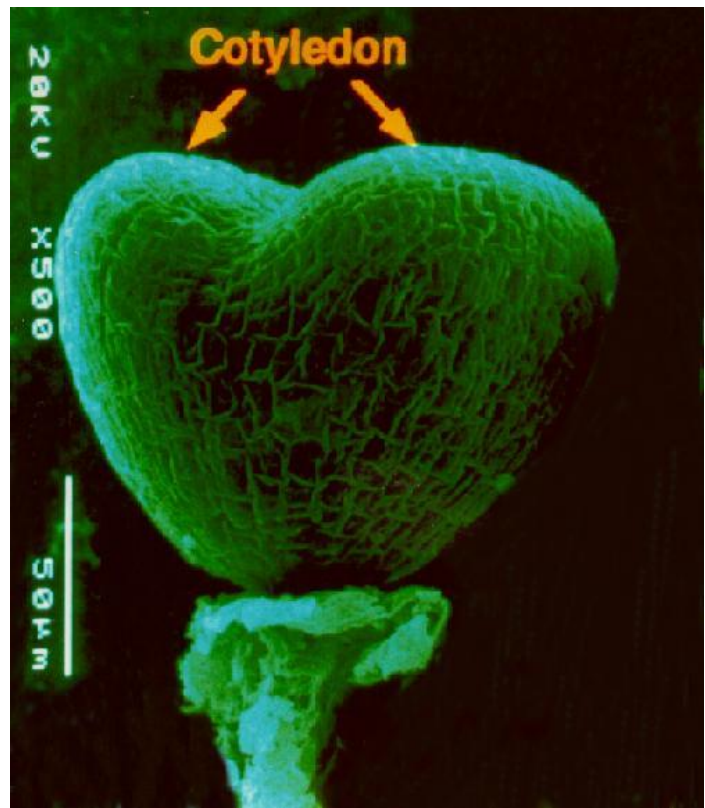
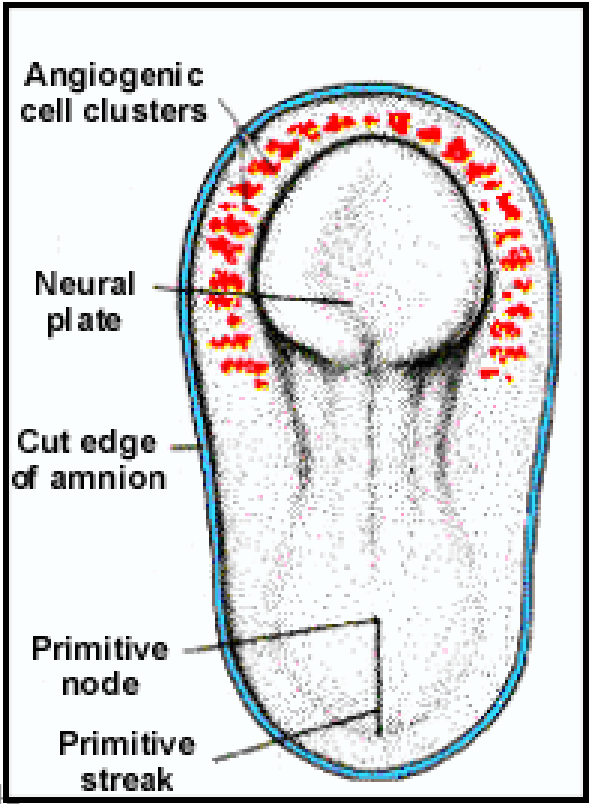
A-V-kleppen open

Web-41:
Hart, zacht
voor jezelf

Het hart: het ontstaan

4^e week embryo

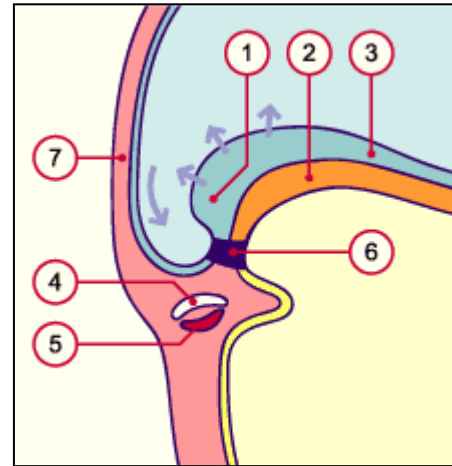
1 = pericardholte
2 = craniale eind embryo
A = arterieel deel (outflow)
V = veneus deel (inflow)

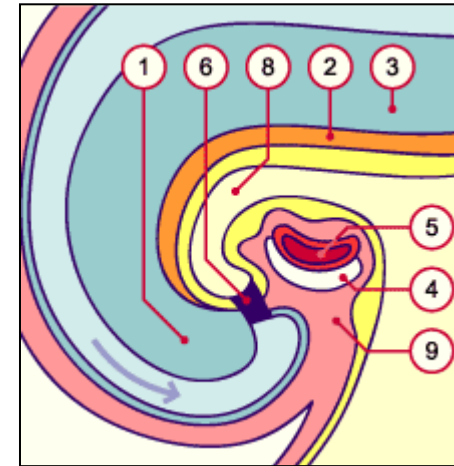
Web-41:
Hart, zacht
voor jezelf

Het hart: het ontstaan

4^e week embryo

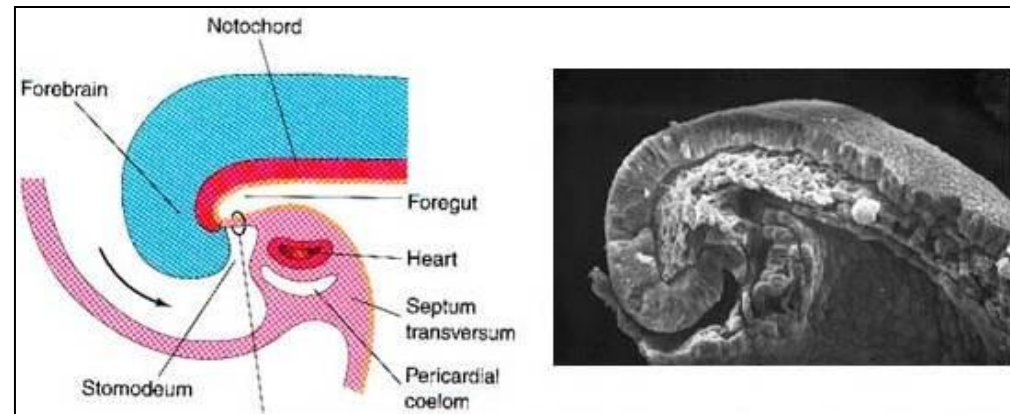

Stadium 9 (dag 27)

Stadium 12 (dag 30)

- 1 = toekomstig prosencephalon
- 2 = chorda dorsalis
- 3 = neurale buis
- 4 = cardiale holte
- 5 = cardiale buis
- 6 = Mem. Buccopharyngea
- 7 = extra-embryonaal mesoderm
- 8 = keel
- 9 = septum transversum

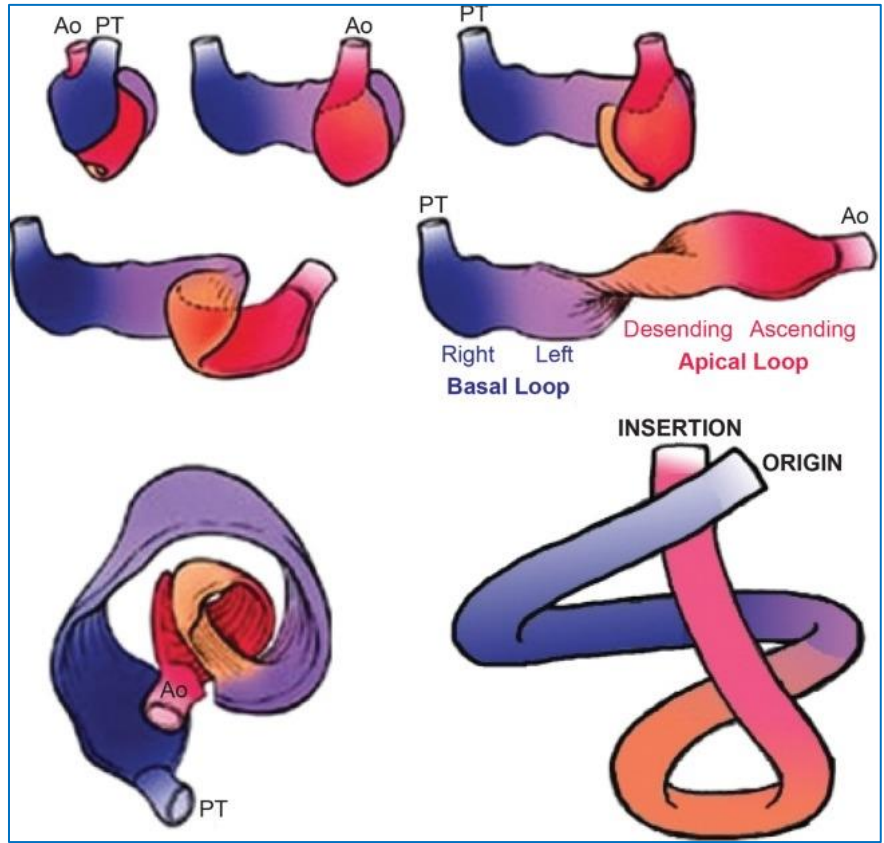
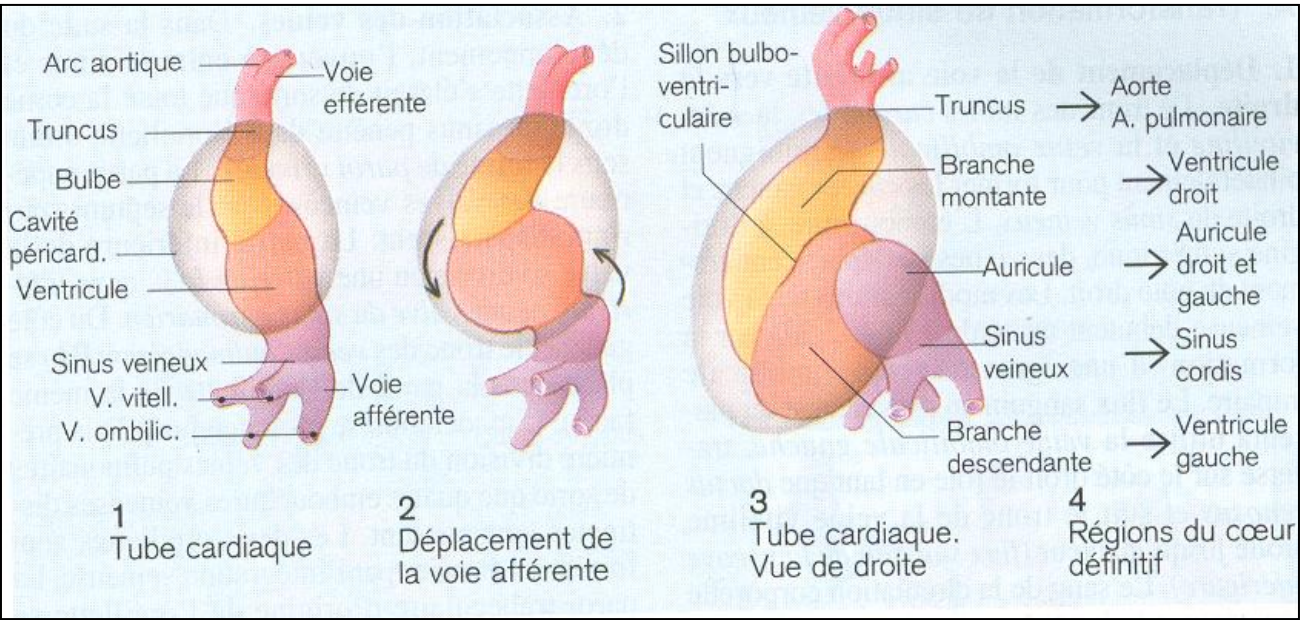
Hart ontstaat 'boven'
je hersenen en daalt
af in het centrum
van je lijf.

Web-41:
Hart, zacht
voor jezelf

Het hart: het ontstaan

4^e week embryo

Draaiingen in het hart zelf

Web-41:
Hart, zacht
voor jezelf

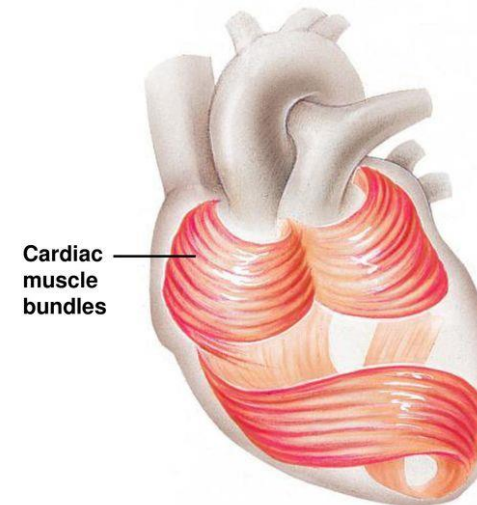
Het hart: het ontstaan

Draaiingen in het hart zelf

4^e week embryo

The heart muscle (myocardium) forms the bulk of the heart.
It is arranged in a spiral or circular bundles.

"Helical heart" model

<https://www.youtube.com/watch?v=N6ORMHi9rcU>

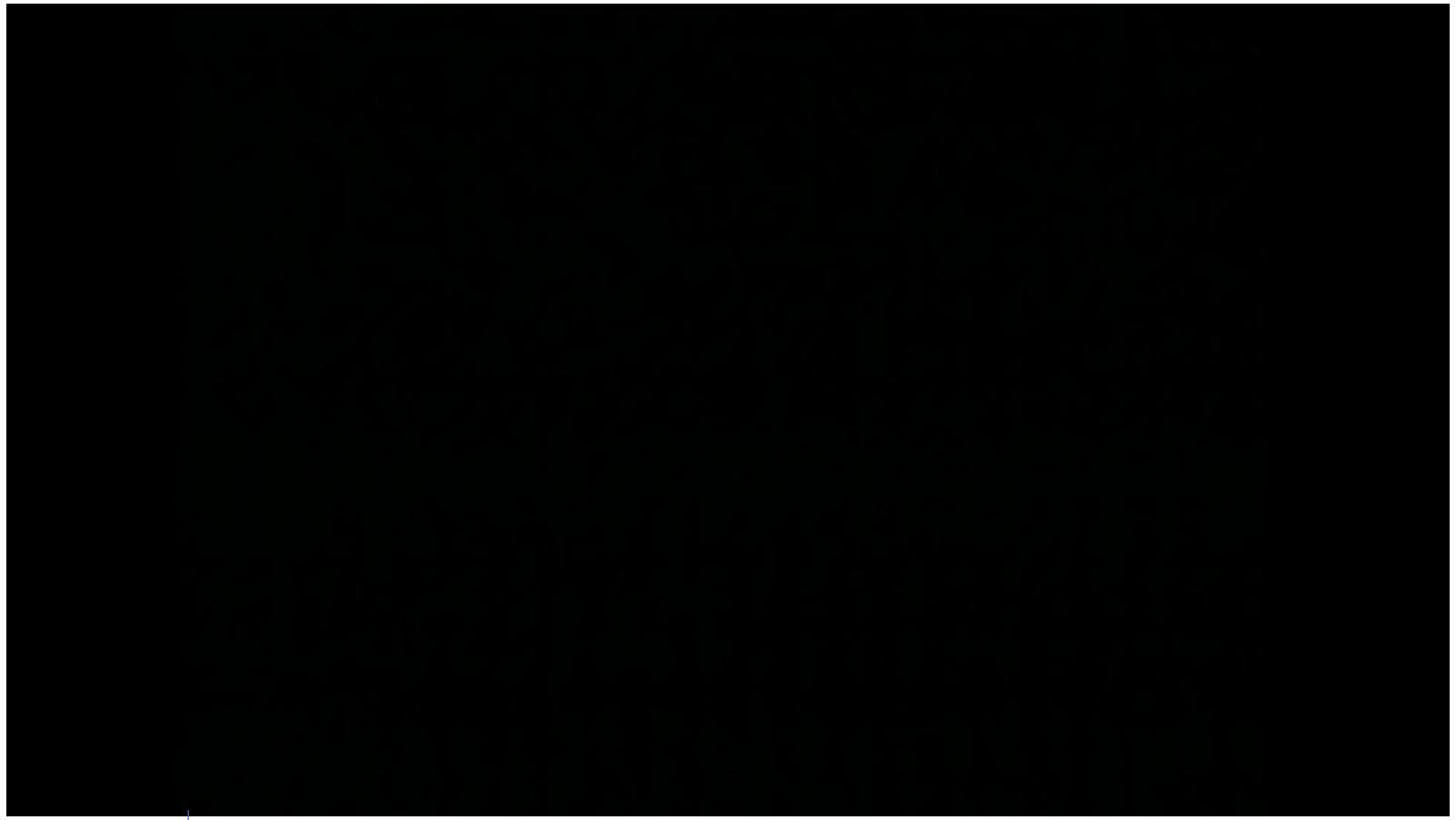

Web-41:
Hart, zacht
voor jezelf

Het hart: het ontstaan

4^e week embryo

Draaiingen in het hart zelf

Web-41:
Hart, zacht
voor jezelf

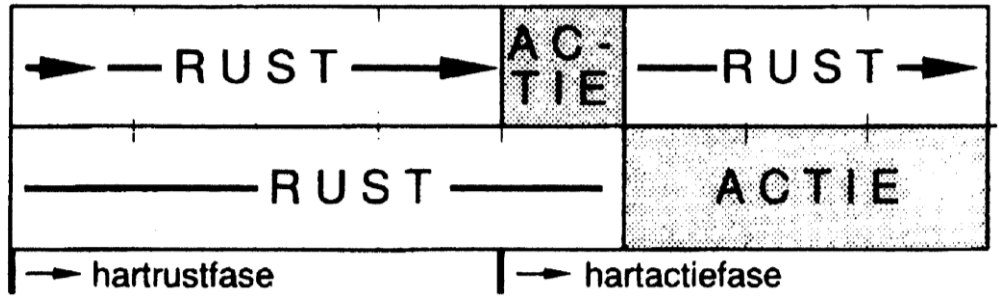
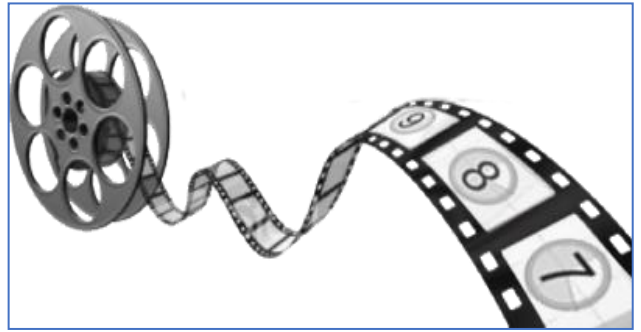
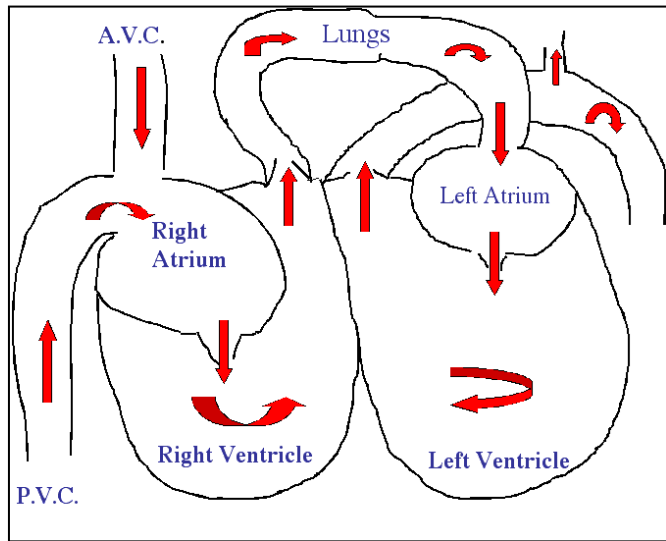
Het hart: het ontstaan

4^e week embryo

Het hart is dus feitelijk een in elkaar gedraaid bloedvat

Het is geen pomp, maar een whirlpool van bloed

De enige plek waar het bloed even stil staat

Vergelijk oude filmrol → beeldje voor beeldje,
daartussen zijn zwarte balken.
Film draaien → zwarte balken zie je niet,
→ Film van twee uur → half uur in het donker.

Het hart: prikkelgeleiding

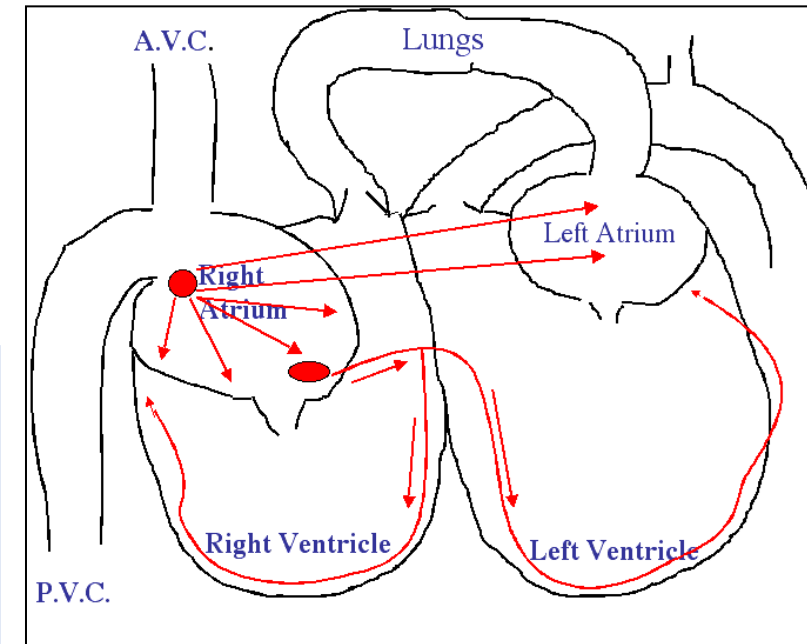
Speciale spiervezels: ritme

Sinusknoop

- **Kieth-Flack**, buitenzijde rechter Atrium, bij intrede VCS
- Hier ontstaat prikkel → verder geleidt over het Atrium
- Ritme: 70 / min.

AV-Knoop:

- **Aschoff & Tawara**, Bodem rechter Atrium
- Ontvangt prikkel van Atriumspiercellen → verder geleiden
- Frequentie: 40 / min.

Het hart: prikkelgeleiding

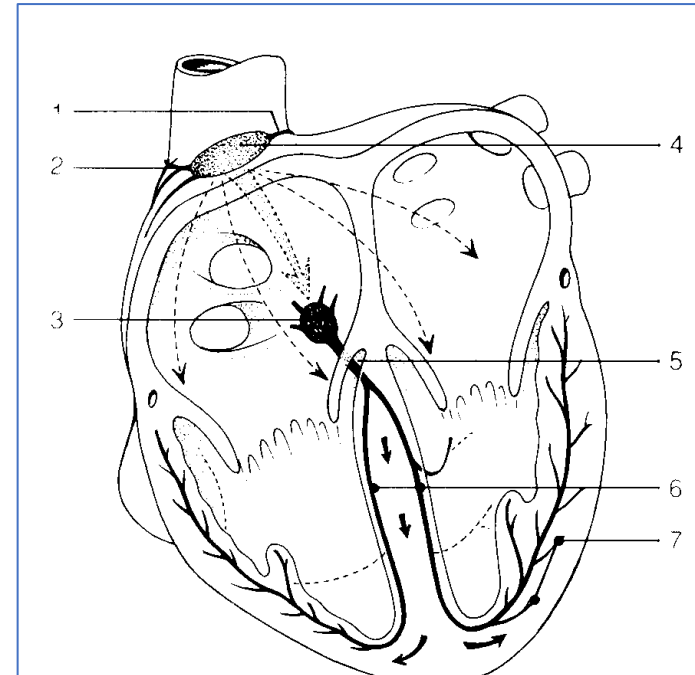
Speciale spiervezels: ritme

Bundel van His

- Truncus fasciculi Atrio-Ventricularis
- Twee bundels in Septum, onder Endocard
- Ritme: 20 / min.

Purkinje vezels:

- Uitlopers van His, overgang naar Myocard

Web-41:
Hart, zacht
voor jezelf

Het hart: prikkelgeleiding

Speciale spiervezels: ritme

Systole: contractie ventrikel 0,3 seconde

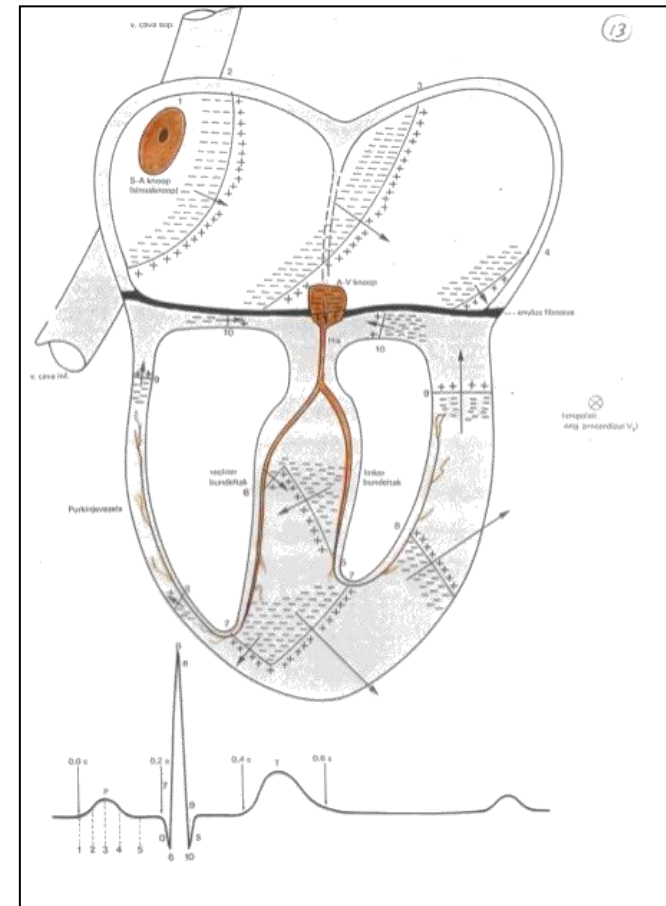
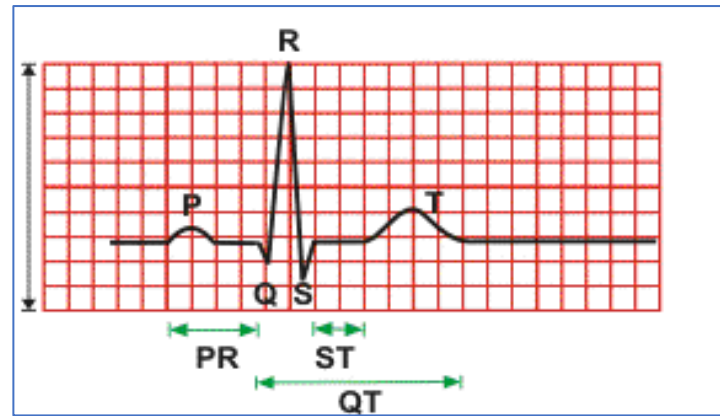
Diastole: contractie atrium 0,5 seconde

1e harttoon: sluiten AV-kleppen

2e harttoon: sluiten aorta- & pulmanaalkleppen.

Depolarisatie: Diffusie Ca^{2+} door Calciumkanalen

Repolarisatie: K^+ kanalen $\rightarrow$ naar buiten.

Het hart: prikkelgeleiding

Extra regeling: $O\Sigma$ & $P\Sigma$

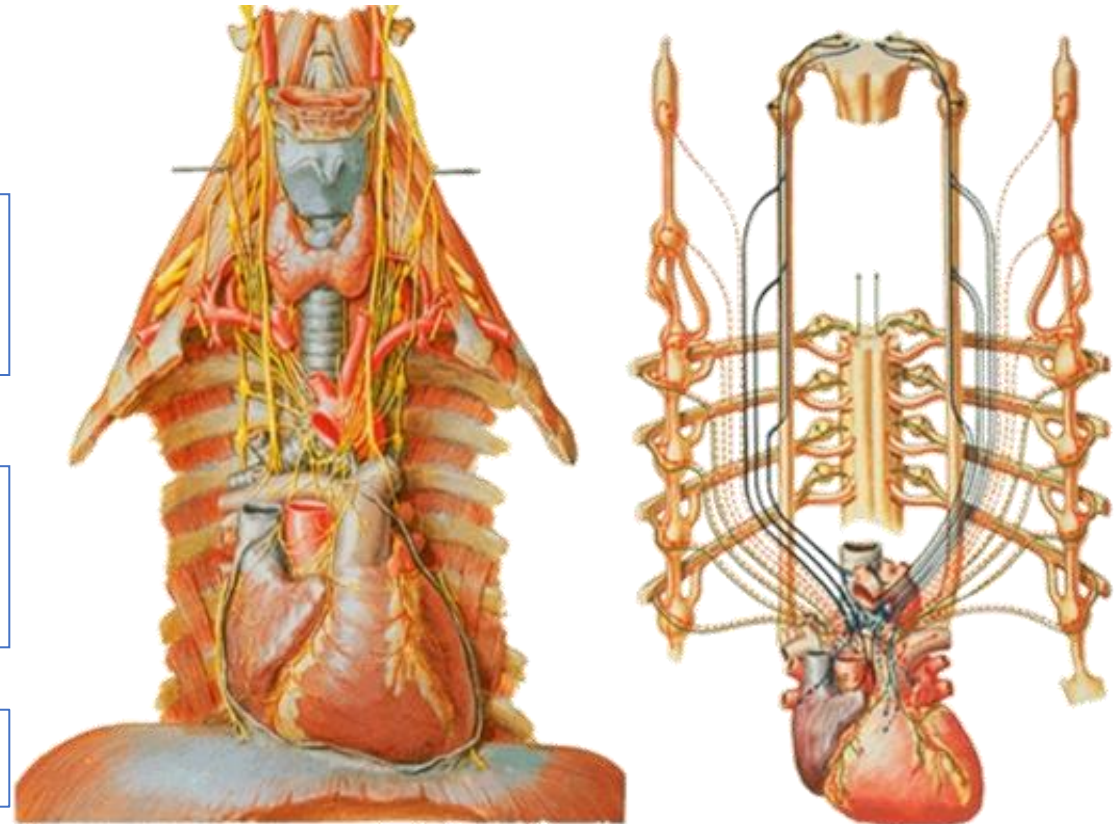
Orthosympathisch: fight, flight, fright

→ Actie (Adrenaline → β -receptor (blokker, ablatie))

Parasympathisch: rust (N. Vagus) → hals

→ Frequentie ↓ & kracht ↓

Hart = autonoom: $O\Sigma$ & $P\Sigma$ → extra (actie & rust)

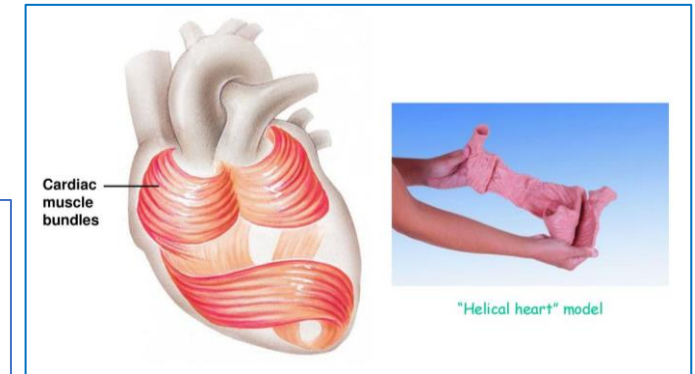
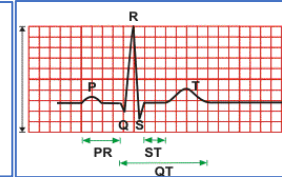

Web-41:
Hart, zacht
voor jezelf

Het hart: prikkelgeleiding & 'pomp'-functie

Het hart is dus feitelijk een in elkaar gedraaid bloedvat

Hart = autonoom: $O\Sigma$ & $P\Sigma$ $\rightarrow$ extra (actie & rust)
eigen prikkelgeleidingssysteem (NB. Spier)

Nota Bene: het bloed stroomt en
daardoor gaat het hart kloppen !

Nota Bene: het bloed stroomt en daardoor gaat het hart kloppen !

Web-41:
Hart, zacht
voor jezelf

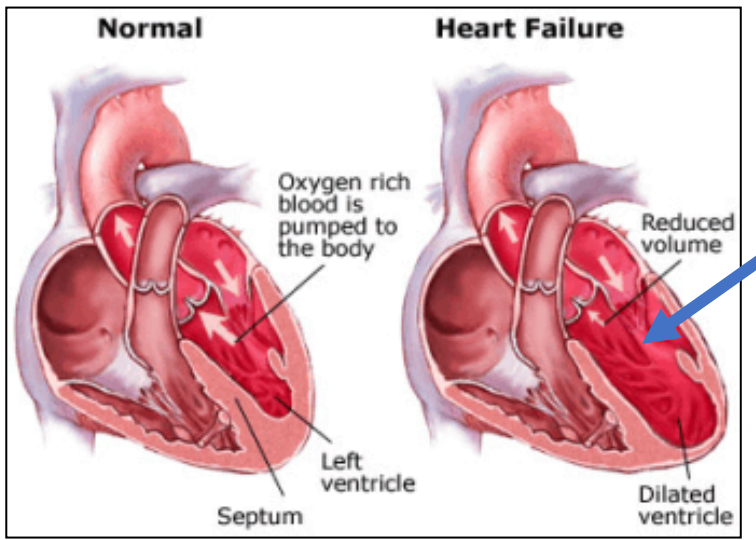
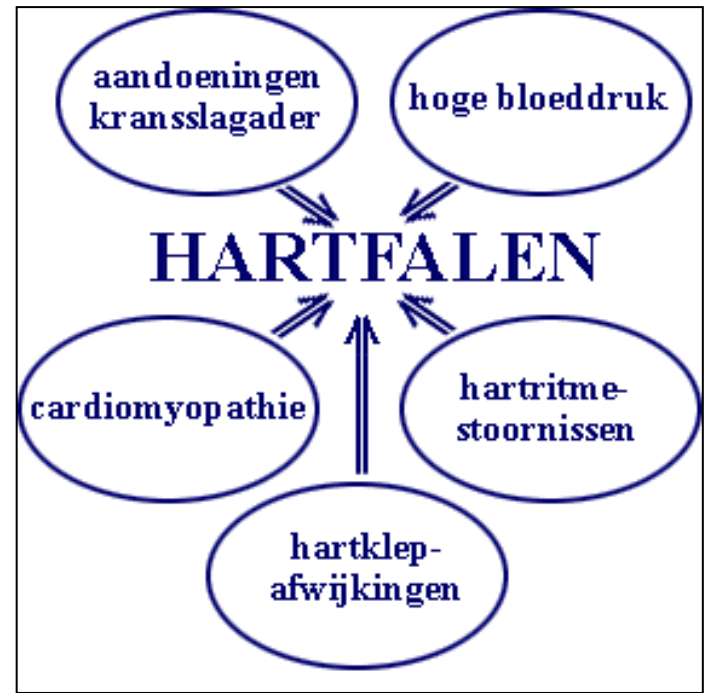

Het hart: aandoeningen

Decompensatie: minder pompwerking

- zwakte of ontsteking (Infarct, itis, medicamenten)
- Overbelasting

Therapie: Medicatie (contractie, diuretica, blockers)

Minder volume

verlegenheidsdiagnose

Web-41:
Hart, zacht
voor jezelf

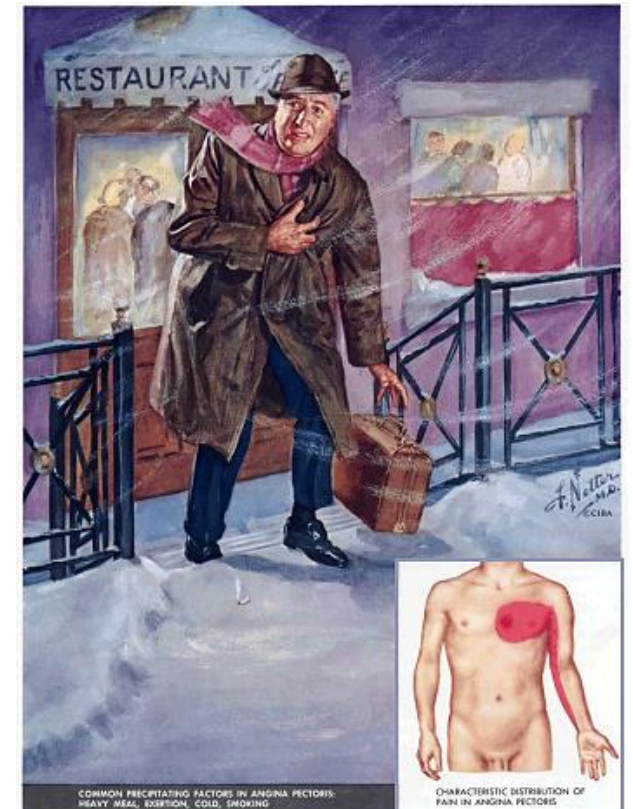
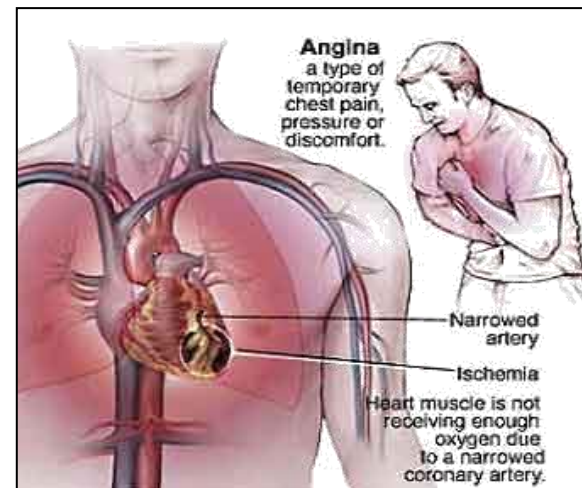
Het hart: aandoeningen

Angina Pectoris: Zuurstofgebrek myocard

Symptomen: Pijn + uitstraling + Dyspnoe

Therapie:

- Nitroglycerine, β -Blocker, Asperine (Trombo's)
- OP, Bypass
- Percutane Transluminale Coronair Angioplastic (Ballon, Dotter)

Web-41:
Hart, zacht
voor jezelf

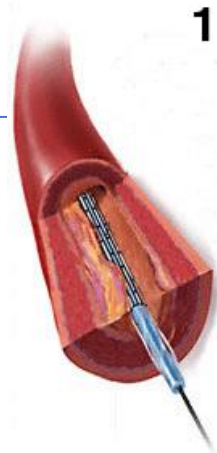
Het hart: aandoeningen

Hartinfarct: Afsterven deel myocard

Symptomen: Heftiger als AP

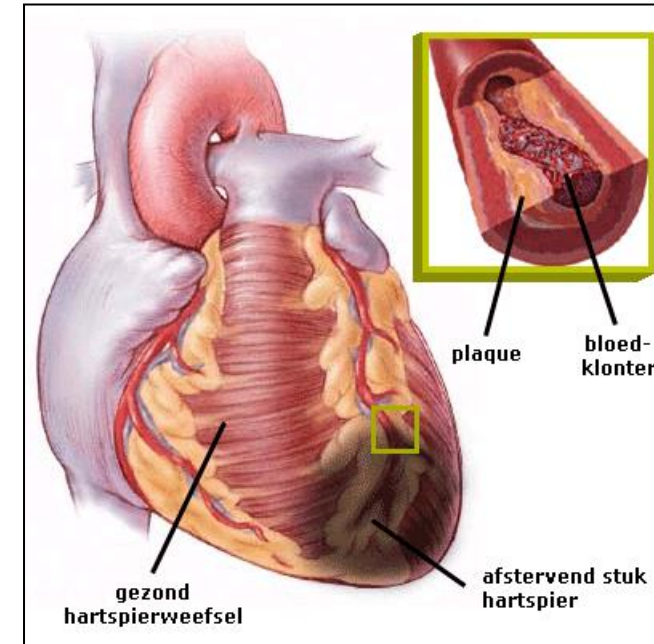
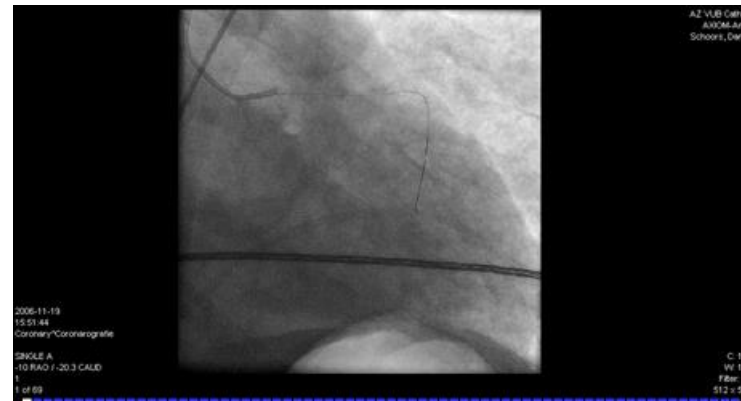
Therapie:

- Coronary Care Unit (sedativa, pijn, zuurstof, antistolling, trombolysse (asperine), mobiliseren)
- OP, Bypass
- Percutane Transluminale Coronair Angioplastie (Ballon, Dotter)

Stent

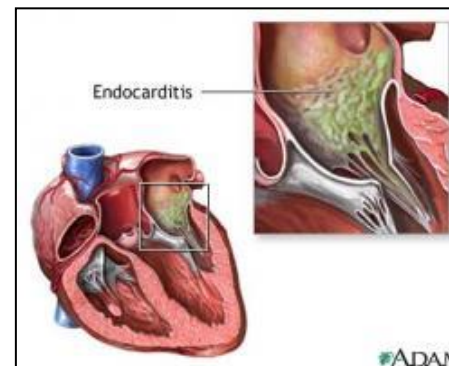
Dotter

Web-41:
Hart, zacht
voor jezelf

Het hart: aandoeningen

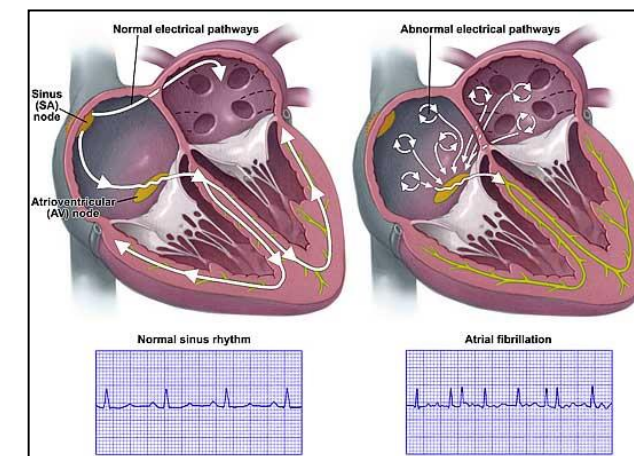

Ontstekingen:

- Endocarditis (Streptococ) vaak na streptococcen elders
- Myocarditis (viraal)
- Pericarditis (fibrine neerslag)

Prikkelgeleidingssysteem:

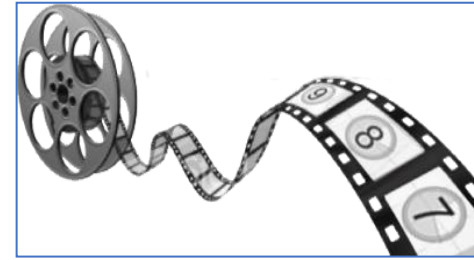
- Sinusbradycardie < 50 / min. (Sport)
- Sinus tachycardie > 100 / min.
- Extra systole: vroege contracties
- Paroximale Atriumtachycardie: aanvallen polsfreq. 140-240 / min.
- Atrium fibrilleren: niet gecoördineerd (350-700 / min)
- Ventrikel fibrilleren: circulatiestop
- Hartblock: meestal AV-block

Web-41:
Hart, zacht
voor jezelf

De enige plek
waar het bloed
even stil staat

Het hart: ánders kijken

opname vetten (phospholipasen)

Endocard: binnenste laag (slijmvlies) → bloedstroom

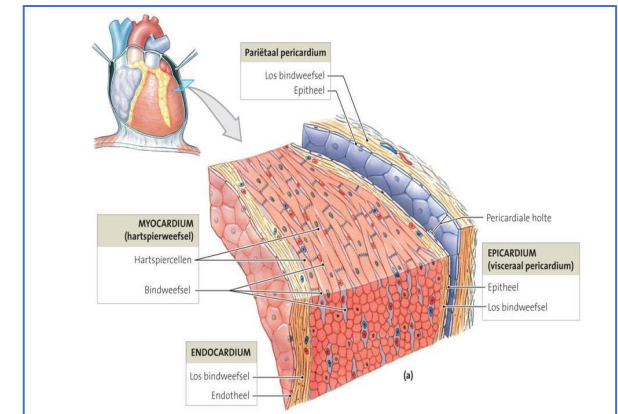
Slijmvliezen → één geheel → darm ! (voeding)

Endocard → opname vetten (70% energie hart = vet)

Goeie vetten (onverzadigd & verzadigd)

Geen transvetten of cisvetten (frituur, snack's, koek, margarine, etc.)

Simpele regel: alle vetten kamertemperatuur vloeibaar

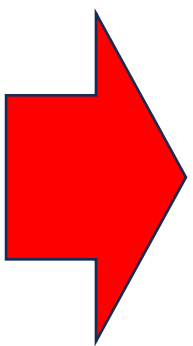
Web-41:
Hart, zacht
voor jezelf

Het hart: ánders kijken

Endocard: binnenste laag (slijmvlies) → bloedstroom

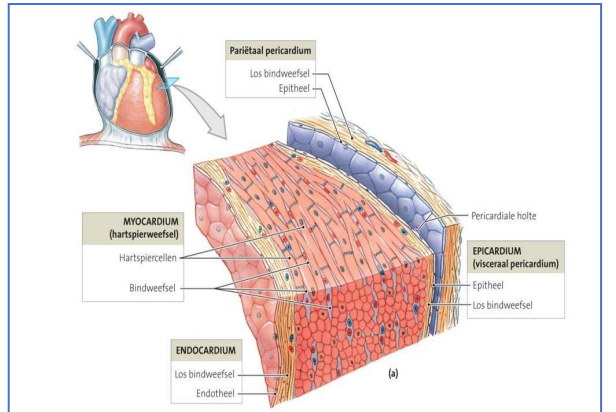
Te weinig vet → glucose (bloedsuiker) verbranden

→ Kost zuurstof → te weinig → melkzuur (angina Pect)

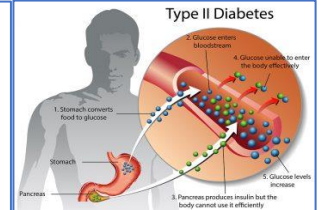

→ **Conclusie 1: voldoende goeie vetten**

→ **Conclusie 2: geen hoge bloedsuikers**

**Webinar 08:
Diabetes
Mellitus**

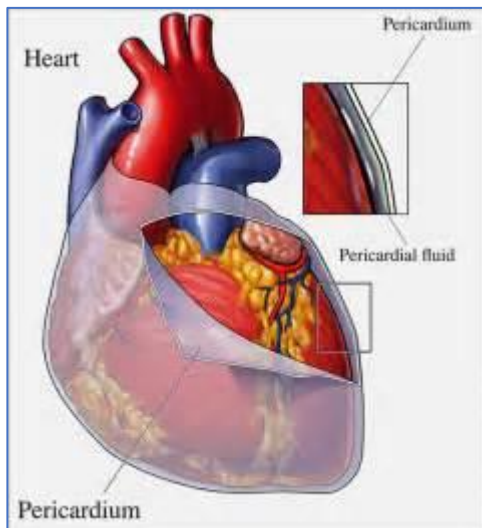
Web-41:
Hart, zacht
voor jezelf

Het hart: ánders kijken

Ruimte voor het hart om als spier te kunnen kloppen

Proefje: bloeddrukmeter om je bovenarm, strak pompen

→ Nu gewicht van 2 kilo liften met je M. biceps

→ Kost veel meer moeite

→ Sneller verzuurd

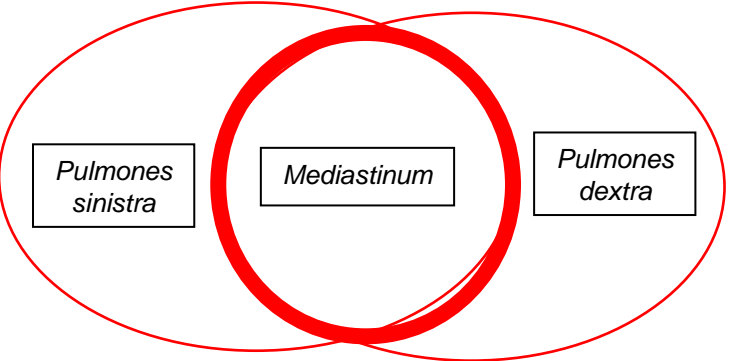
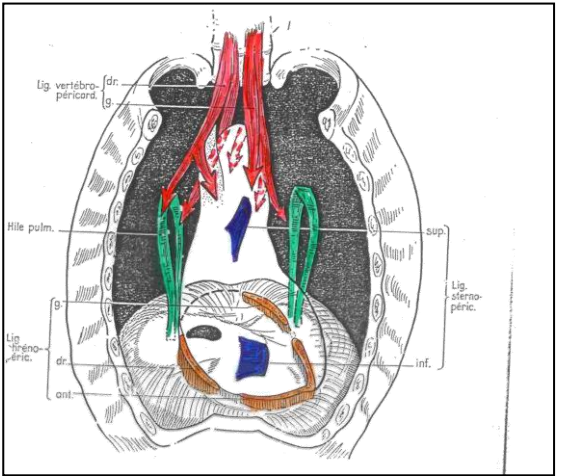
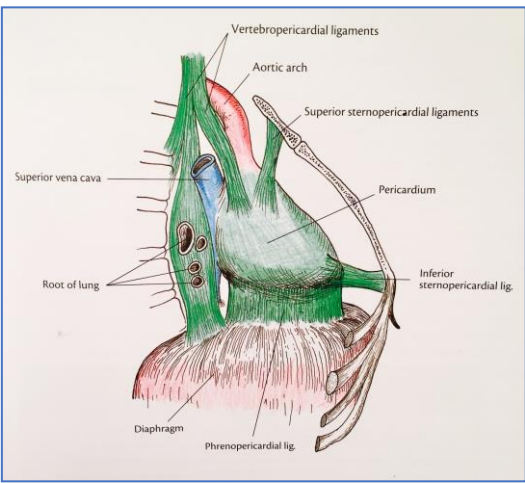
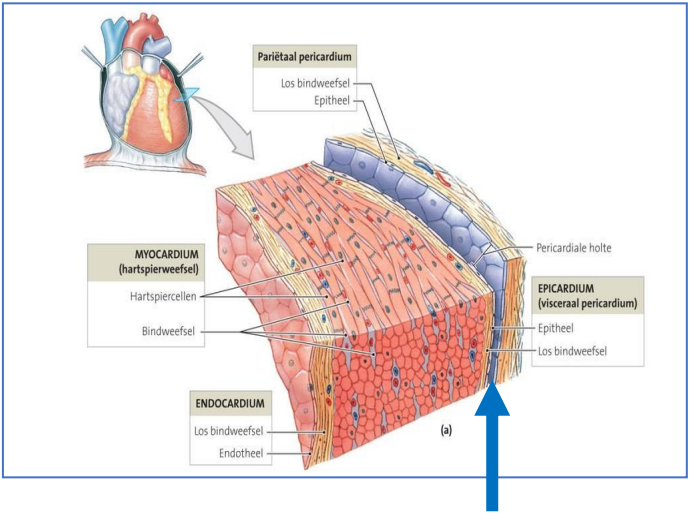
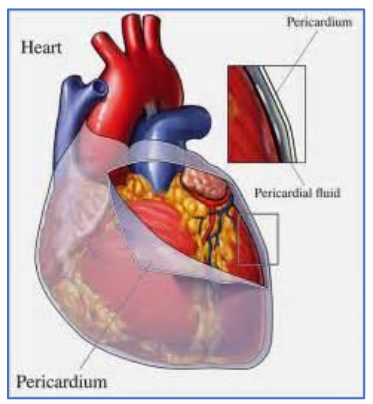

Web-41:
Hart, zacht
voor jezelf

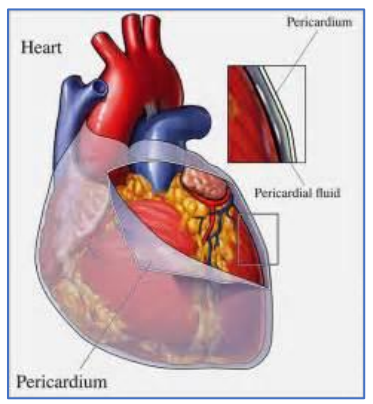
Het hart: ánders kijken

Ruimte voor het hart om als spier te kunnen kloppen

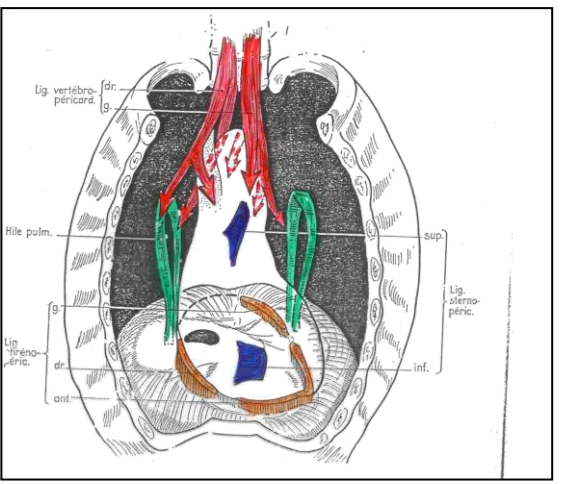
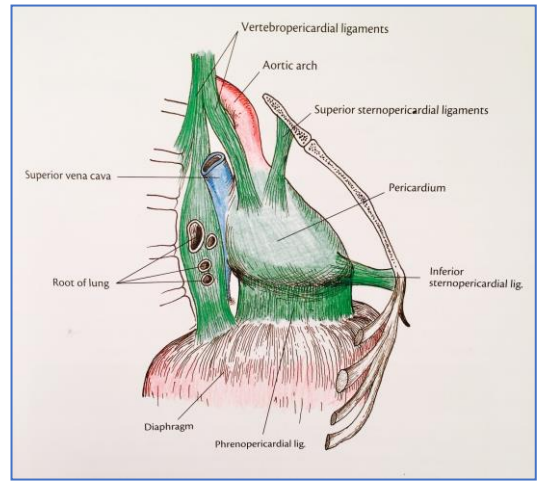

Web-41:
Hart, zacht
voor jezelf

Het hart: ánders kijken

Ruimte voor het hart om als spier te kunnen kloppen

Ruimte epicard = vrije ruimte hartspier.

- Wervelkolom, borstbeen (sternum)
- Longvlies (Cara, ontsteking, etc.)
- Middenrif (diafragma – ademhaling)
- Nek
- Lever – maag - darmen

Ruimte epicard << ➔ moeilijker kloppen (NB. 24 uur / dag)

➔ hartkloppingen, overslaan (extra systole), bonzen, etc.

Web-41:
Hart, zacht
voor jezelf

Het hart: samenvatting

Spier

Bijzondere spier: $\neq$ dwarsgestreept (skeletspier)
 $\neq$ glad (darmen)

Eigenlijk een opgerold bloedvat.
met vele specialiteiten en bijzonderheden.

Het bloed stroomde (embryo) al voor je een hart hebt
Het hart gaat kloppen als er bloed in komt (transplantatie)

Spierwerking (zuurstof)
Energie: vetten

Geen pomp
Wel een schoepenrad

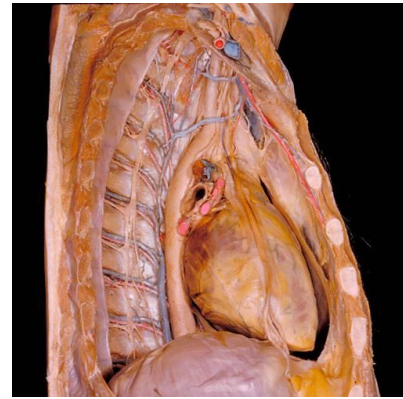
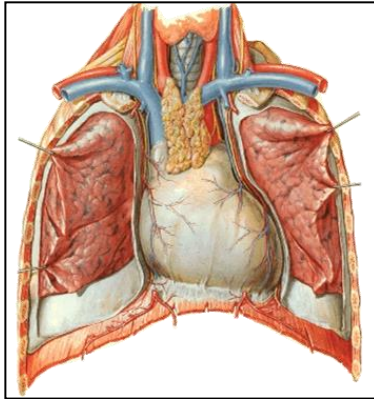

Web-41:
Hart, zacht
voor jezelf

Het hart: samenvatting

Locatie:

- Hoog borstkas
- Op middenrif
- Tussen longen

Pijn op deze plek:

- Maagpijn
- Slokdarm
- Ductus Thoracicus
- Borstwervels
- Longenvlies

Grootte: eigen vuist

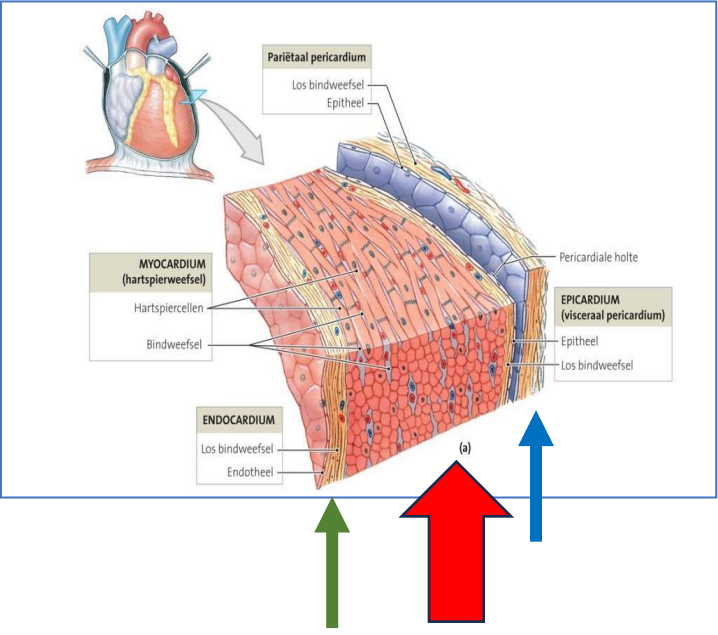

Web-41:
Hart, zacht
voor jezelf

Het hart: samenvatting

Opbouw:

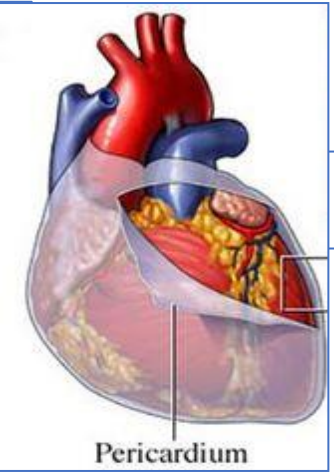
Endocard: binnen (slijmvlies → bloed)

Opname vetten

Myocard: spierlaag

Zuurstof & mineralen

Vliezen: epicard
pericard

Prikkelgeleiding

Glijden tussen vliezen

Web-41:
Hart, zacht
voor jezelf

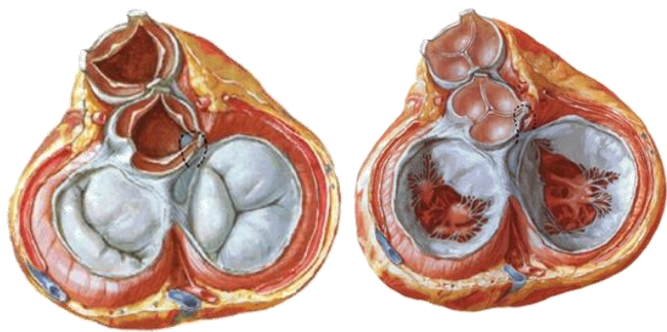
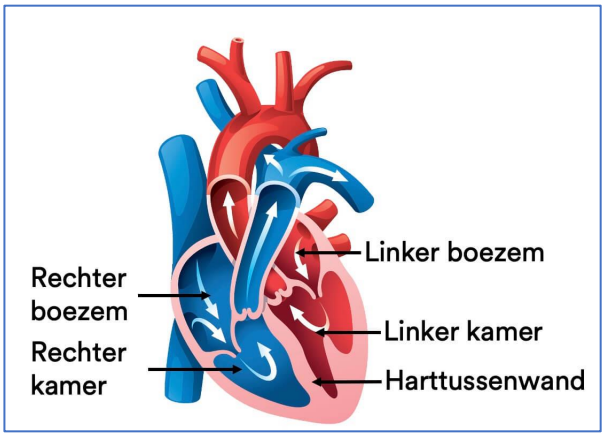

Het hart: samenvatting

Opbouw:

Boezem (Atrium): links en rechts

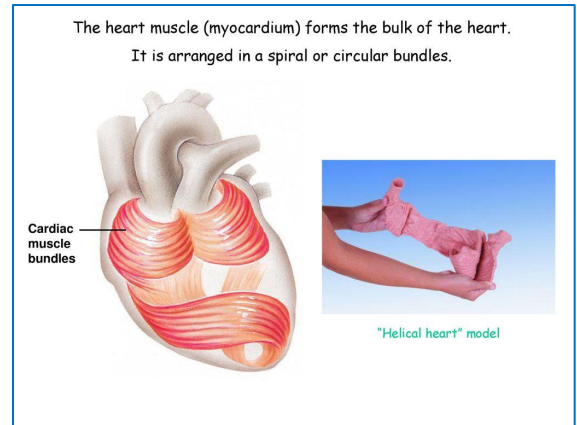
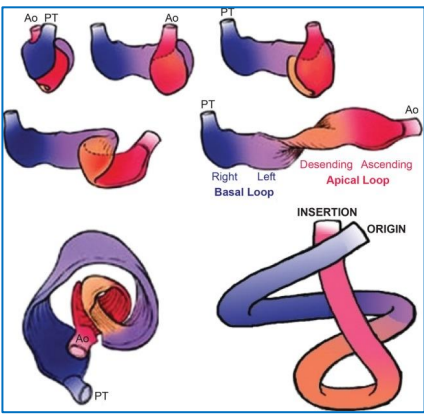
Kamer (Ventrikel): links en rechts

Kleppen: open / dicht

Embryologisch: opgerold bloedvat

Bij alle
zoogdieren
nagenoeg gelijk
(transplantatie)

Web-41:
Hart, zacht
voor jezelf

Laag bloedsuiker

Het hart: samenvatting

Endocard: slijmvlies

Myocard: spierlaag

Vliezen: epicard
pericard

Opname vetten

Zuurstof & mineralen

Prikkelgeleiding

Glijden tussen vliezen

Goede vetten (Geen CIS & Trans)!

Darmopname: vet & mineralen

Longfunctie: zuurstofopname

Vrijheid van bewegen nodig !

Nota Bene: het bloed stroomt en daardoor gaat het hart kloppen !

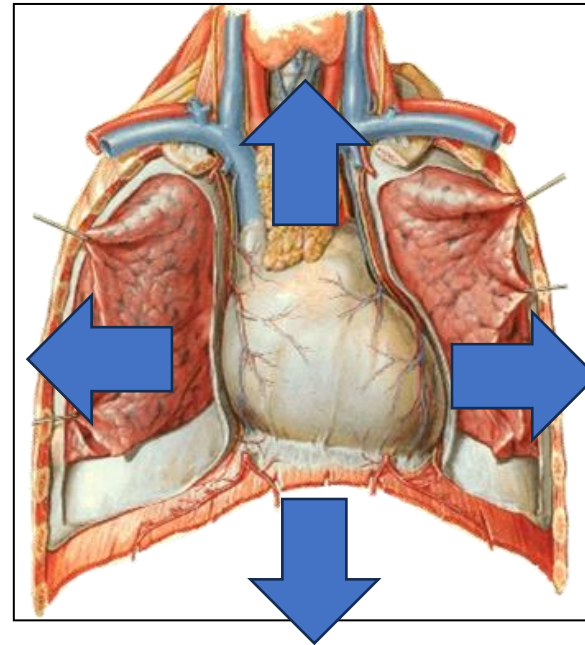

Het hart: samenvatting

Ruimte voor het hart om als spier te kunnen kloppen

- Middenrif
- Longen
- Borstkas (ribben)
- Wervels
- Buikorganen
- Vliezen
- Bloedstroom

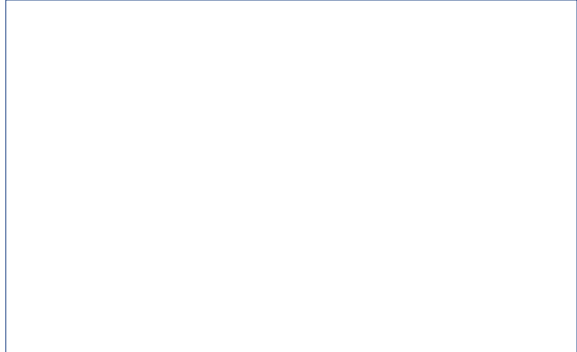
Geef het de ruimte (osteopathie)
Houd het in beweging:

- Sporten
- Bewegen
- Ademhaling
- Spijsvertering
- Zuiver bloed

Web-41:
Hart, zacht
voor jezelf

Het hart: samenvatting

Wat kunnen wij betekenen?

Opname vetten

Goede vetten (Geen CIS & Trans)!

Laag bloedsuiker

Geen geraffineerde suikers

Darmopname: vet & mineralen

Juiste voeding

Vrijheid van bewegen nodig

Ruimte voor het hart

Geen angst maar vertrouwen

**Stress, angst en
Liefde voor jezelf**

Mesologie

Meso-Voedings-Coach

Osteopathie

Psychotherapie

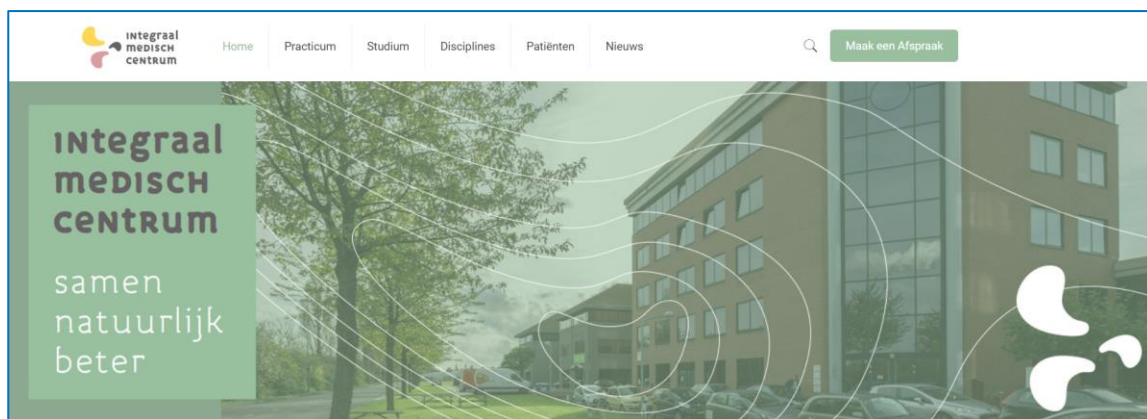
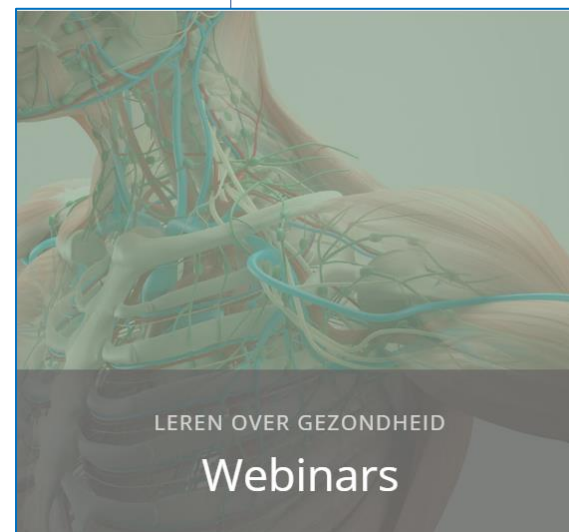
Web-41:
Hart, zacht
voor jezelf

Dank voor jullie aandacht.

Hoop dat informatie heeft geholpen in duidelijkheid.
Zorg voor jezelf en anderen in gezondheid = gezondheidszorg.

Webinar terug te vinden:

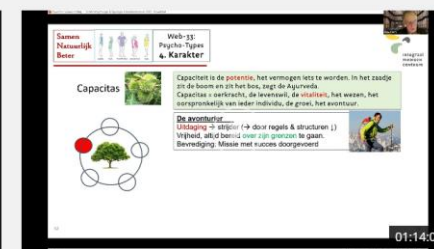
<https://integraalmedischcentrum.nl/webinar>

Voorgaande webinars

Webinar 34 Psychologie & Typologie 5: Constitutie e...

Webinar 33 Psychologie & Typologie 4: Karakterstru...